

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

El retorn a l'amateurisme

Ja hi ha qui qualifica internet com un "sistema de parceria", ja que, posant els mitjans de producció en mans de les masses, aquestes produeixen continguts en benefici dels gegants que controlen la intermediació de la xarxa. Un sistema molt eficient per fer beneficis, ja que la mà d'obra feineja sense cobrar i a plena satisfacció fent-ho. El model de negoci de Google, Facebook, Twitter o de totes les pàgines de comentaris de consumidors funcionen amb aquesta lògica implacable de la gratuïtat. El terme emprat de "contingut generat per l'usuari" falseja la realitat, ja que implica pensar que el contingut que se'ns proporciona és valuós. La realitat és més prosaica i es refereix a continguts elaborats per aficionats, sense cap control de qualitat i majorment d'escassa fiabilitat. El terme *amateurisme* es defuig, però aquesta és la veritat d'aquests continguts que inunden internet i que els estudiants utilitzen per realitzar els seus treballs acadèmics.

El món dels *ciberhipsters* està realitzant una funció de justificació del treball no remunerat, de l'amateurisme i de les grans oportunitats que ens brinda a tots la xarxa. Un es pot enganyar com vulgui, però el vernís de modernitat que es pretén donar al que és la precarització extrema, la baixa qualitat i l'espoliació del que és dels altres, difícilment se sosté. Molta retòrica grandiloqüent sobre l'empoderament social que facilita internet, que tothom pot fer qualsevol cosa

sense recursos, finançament, contactes o formació; però els realment beneficiaris no són l'audiència entusiasta que vol creure en aquesta *terra promesa*, sinó les grans plataformes amb la publicitat i la venda de dades i aquests nous gurus en forma de conferències o contractes editorials. Viuen en una bombolla tecno i creuen que la xarxa canviarà el món, convertint-nos a tots en creadors d'informació i en emprenedors de nous i imaginatius negocis. S'argumenta com el cost de produir contingut està apropant-se a zero, amb la qual cosa, si és cert, implica que no hi haurà a la xarxa cap contingut fiable ni que valgui la pena. Tot serà realitzat per aficionats. La realitat tampoc sembla acostar-se a aquesta *democratització de la informació*. Si un analitza els blogs d'informació més populars, formen part dels grans conglomerats de mitjans de comunicació. Una altra cosa és que es beneficiïn d'obtenir el que divulguen a un cost ínfim, semblant a la qualitat del que proporcionen. Estem en el món de l'*apropiació* que, curiosament, s'ha convertit en legal.

Probablement ningú com Amazon ha fet tant per devaluar el coneixement. El seu model de negoci descansa sobre el *low cost* del saber, sotmetent les editorials i desconsiderant el valor aportat pels autors. El mateix succeeix amb el treball periodístic en els mitjans de comunicació. Produir contingut es considera un mer passatemps que no requereix remuneració, o molt escassa. Per això ens enalteixen les virtuts de l'amateurisme en el sentit de labor realitzada per pura gratificació personal no monetària. De fet, en el món

de Silicon Valley es menysprea el concepte d'autoria individualitzada, manejant els típics conceptes de coneixement distribuït, els mitjans com una cosa social, la producció entre iguals... És una visió de la creativitat de tipus medieval, on l'autoria no té cap pes específic. De fet, a Europa, l'autor no va tenir un paper reconegut fins a la Il·lustració. Allò paradoxal és que en aquest entorn ultratecnològic es venera el geni, el *geek (friqui)* informàtic, l'il·luminat, però no l'autor que crea continguts intel·lectuals. Creure que es pot desenvolupar una cultura avançada sense la professionalització dels escriptors que hem tingut en els dos últims segles resulta una temeritat.

Malgrat que les limitacions del voluntarisme resulten força evidents, per gurus com Kevin Kelly l'autoria romàntica ha mort i el futur gloriós té a veure amb la superació de la propietat sobre el coneixement, entenent aquest com una cosa que resulta de l'acció col·lectiva. Vincula la creativitat a la col·laboració, superant els individus aïllats. Al seu entendre tots som creadors de contingut. El que hi ha és una igualació del valor intel·lectual situant-lo en la zona més baixa. És en aquest sentit que es nega ja el concepte de llibre com a aportació completa i tancada. Es pretén triturar la seva estructura i el seu contingut i que tothom el pugui reescriure i modificar constantment. En les pròximes dècades, els algoritmes computacionals fusionaran la totalitat dels llibres en una única literatura en xarxa, un flux de paraules i idees interconnectades que poc tindrà a veure amb la unitat conceptual que el seu autor havia plantejat a l'escriure. Horrorós.

Joan Foguet

BÉ I AVANT

Mortals de necessitat

Prop del cinema. Sortia del taxi. Desorientat i esbufegant. La dona, també gran, pagava al conductor. Ell volia incorporar-se. No podia. M'hi vaig apropar. Ens separaven deu metres. El vaig prendre pel braç dret, pel colze per no fer-li mal. Ell no em va mirar. Va poder posar el peu dret al carrer. Va treure el bastó. I junts vam poder fer que el peu esquerre sortís i que amb un moviment ràpid l'home pogués emergir tot sencer. Satisfet, havent fet el cim, l'home em mira. Em diu "*gracias*". Li dic que no hi ha de què. Em torna a agrair el gest, aquest cop en català. Però l'idioma que em sorprèn és el dels seus ulls. Agraït sí, però sobretot derrotat. La seva dona l'agafa pel braç esquerre i caminen a ritme estrany els quatre metres que els separen de la porteria de casa seva. Arribar a casa, llar o presó. Aquell home no separa la seva mirada

de la meua. Li aguanto el gest per respecte. M'està dient que tot arriba a un final i que la decadència física és la més evident i empenyadora. M'està dient que aprofiti el temps que la vida em regala. Entra a casa i cau la mirada. Entra de nou al seu palau.

Anava en família al cinema. La meua filla em pregunta què li passava a aquell senyor. Li responc que li costava caminar perquè era gran i, de passada, aprofito per dir-li que a la gent gran se l'ha d'ajudar. Ella pregunta si tots ens farem grans i es preocupa pels seus avis. La seva angoixa s'esvaeix quan arribem a la porta del cine i comprem les entrades. Però la cabòria de la nena té tot el sentit del món.

En un moment en què tot ho comptem. En què les estadístiques ens fan prendre les decisions de la nostra vida, creient que així seran més raonades o intel·ligents. En

aquest moment és quan hauríem de tenir la valentia d'afrontar com una societat moderna tracta els seus senyors, que es diu ara. El 70% de la despesa sanitària que fa un ciutadà la realitza en el seu darrer any de vida: operacions, cures... Per què? Com vivim la vellesa? I sobretot, per què vivim tan malament la mort?

Sempre que he topat amb d'altres cultures, fora de l'occidental diguem-ne, sigui per viatge o per estudi, m'he adonat que la relació amb la mort és el que fa que una civilització tingui sentit. No és una qüestió filosòfica o espiritual, o no només, sinó que és cosa de conèixer les limitacions i d'assaborir-les. Som humans i som finits. Entendre com hem de viure hauria de ser més senzill que arribar a l'última pàgina del llibre. I sobretot, ha de ser tan senzill com ajudar un senyor a sortir d'un cotxe.